

sheriayamungu.org

Kiambatisho 5a: Sabato na Siku ya Kwenda Kanisani, Mambo Mawili Tofauti

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo kuhusu amri ya 4: Sabato:

1. Kiambatisho 5a: Sabato na Siku ya Kwenda Kanisani, Mambo Mawili Tofauti (Ukurasa wa sasa).
2. Kiambatisho 5b: Jinsi ya Kuishika Sabato Katika Nyakati za Kisasa
3. Kiambatisho 5c: Kutumia Kanuni za Sabato Katika Maisha ya Kila Siku
4. Kiambatisho 5d: Chakula Katika Sabato — Mwongozo wa Kivitendo
5. Kiambatisho 5e: Usafiri Katika Sabato
6. Kiambatisho 5f: Teknolojia na Burudani Katika Sabato
7. Kiambatisho 5g: Kazi na Sabato — Kukabiliana na Changamoto za Ulimwengu wa Leo

NI SIKU GANI YA KWENDA KANISANI?

HAKUNA AMRI INAYOWEKA SIKU MAALUMU YA KUABUDU

Hebu tuanze somo hili kwa kwenda moja kwa moja kwenye hoja: hakuna amri kutoka kwa Mungu inayoonyesha ni siku gani Mkristo anapaswa kwenda kanisani, lakini ipo inayobainisha ni siku gani lazima apumzike.

Mkristo anaweza kuwa Mpentekoste, Mbatisti, Mkatoliki, Mpresbiteri, au wa dhehebu jingine lolote, akihudhuria ibada na masomo ya Biblia siku za Jumapili au siku

nyingine yoyote, lakini hilo halimwondolei wajibu wa kupumzika katika siku iliyowekwa na Mungu: siku ya saba.

KUABUDU KUNAWEZA KUFANYIKA SIKU YOYOTE

Mungu hakuwahi kuagiza ni siku gani watoto wake hapa duniani wanapaswa kumwabudu: si Jumamosi, si Jumapili, si Jumatatu, Jumanne, na kadhalika.

Siku yoyote ambayo Mkristo anataka kumwabudu Mungu kwa maombi yake, sifa, na masomo, anaweza kufanya hivyo, akiwa peke yake, pamoja na familia, au katika kikundi. Siku anayokusanyika pamoja na ndugu zake kumwabudu Mungu haina uhusiano wowote na amri ya nne wala haihusiani na amri nyingine yoyote iliyotolewa na Mungu, Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu.

AMRI YA SIKU YA SABA

LENGO NI KUPUMZIKA, SI KUABUDU

Ikiwa kweli Mungu alitaka watoto wake waende kwenye hema la kukutania, Hekalu, au kanisani siku ya Sabato (au Jumapili), bila shaka angetaja jambo hili muhimu katika amri hiyo.

Lakini, kama tutakavyoona hapa chini, hilo halikutokea kamwe. Amri inasema tu kwamba tusifanye kazi wala tusimlazimishe yeyote, hata wanyama, kufanya kazi katika siku ambayo yeye, Mungu, aliitakasa.

KWA SABABU GANI MUNGU ALIITENGA SIKU YA SABA?

Mungu anaitaja Sabato kuwa siku takatifu (iliyotengwa, iliyowekwa wakfu) katika sehemu nyingi za Maandiko Matakatifu, kuanzia wiki ya uumbaji: “Mungu akaikamilisha siku ya saba kazi aliyokuwa ameifanya, akapumzika [Kiebrania שבת (Shabbat) kitenzi: kukoma, kupumzika, kuacha] siku hiyo kutoka katika kazi yote aliyokuwa ameifanya. Mungu akaibariki siku ya saba, na kuitakasa [Kiebrania קדוש (kadosh) kivumishi: takatifu, iliyowekwa wakfu, iliyotengwa], kwa sababu katika siku hiyo alipumzika kutoka katika kazi yote aliyokuwa ameiumba na kuifanya” (Mwanzo 2:2-3).

Katika kutajwa huku kwa kwanza kwa Sabato, Mungu anaweka msingi wa amri ambayo baadaye angetupa kwa maelezo zaidi, ambayo ni:

1. Muumba aliitenga siku hii na siku sita zilizoitangulia (Jumapili, Jumatatu, Jumanne, na kadhalika).
2. Alipumzika katika siku hii. Tunajua, bila shaka, kwamba Muumba hahitaji kupumzika, kwa kuwa Mungu ni roho (Yohana 4:24). Hata hivyo, alitumia lugha hii ya kibinadamu, inayojulikana katika teolojia kama anthropomorfizimu, ili kutufanya tuelewe anachotarajia watoto wake duniani wafanye siku ya saba: kupumzika, kwa Kiebrania, Shabbat.

Kufikia siku ya saba Mungu alikuwa amemaliza kazi aliyokuwa akiifanya; kwa hiyo siku ya saba alipumzika kutoka katika kazi yake yote. Kisha Mungu akaibariki siku ya saba na kuitakasa, kwa sababu katika siku hiyo alipumzika kutoka katika kazi yote ya kuumba aliyokuwa ameifanya.

SABATO NA DHAMBI

Ukweli kwamba kutakaswa (au kutengwa) kwa siku ya saba na siku nyingine kulitokea mapema hivyo katika historia ya wanadamu ni muhimu kwa sababu unaweka wazi kwamba hamu ya Muumba ya sisi kupumzika hasa katika siku hii haihusiani na

dhambi, kwa kuwa dhambi haikuwa bado imekuwepo duniani. Hili linaonyesha kwamba mbinguni na katika dunia mpya, tutaendelea kupumzika siku ya saba.

SABATO NA UYAHUDI

Pia tunaona kwamba hii si desturi ya Uyahudi, kwa kuwa Abrahamu, ambaye Wayahudi walitokana naye, hangejitokeza hadi karne kadhaa baadaye. Badala yake, ni suala la kuwaonyesha watoto wake wa kweli duniani namna anavyotenda katika siku hii, ili tuweze kumwiga Baba yetu, kama Yesu alivyofanya: *“Hakika, hakika, ninawaambia ninyi, Mwana hawezi kufanya chochote peke yake, isipokuwa kile anachomwona Baba akifanya; kwa maana chochote anachofanya, Mwana pia hufanya vivyo hivyo” (Yohana 5:19)*.

SIKU YA SABA KATIKA MWANZO

Haya ndiyo maelezo katika Mwanzo, yanayoweka wazi kabisa kwamba Muumba aliitenga siku ya saba na siku nyingine zote na kwamba hii ni siku ya kupumzika.

Hadi kufikia hapa katika Biblia, Bwana hakuwa ameeleza kwa uwazi kile ambacho mwanadamu, aliyeumbwa siku iliyotangulia, alitakiwa kufanya siku ya saba. Ni wakati tu watu waliochaguliwa walipoanza safari yao kuelekea nchi ya ahadi ndipo Mungu alipowapa maagizo ya kina kuhusu siku ya saba.

Baada ya miaka 400 ya kuishi kama watumwa katika nchi ya kipagani, watu waliochaguliwa walihitaji ufafanuzi kuhusu siku ya saba. Haya ndiyo Mungu mwenyewe aliyoandika kwenye bamba la mawe ili kila mtu aelewe kwamba ni Mungu, wala si mwanadamu, aliyetoa maagizo haya.

AMRI YA NNE KWA UKAMILIFU

Hebu tuangalie kwa ukamilifu kile ambacho Mungu aliandika kuhusu siku ya saba: *“Ikumbuke Sabato [Kiebrania שבת (Shabbat) kitenzi: kukoma, kupumzika, kuacha], ili uitakase [Kiebrania קדש (kadesh) kitenzi: kutakasa, kuweka wakfu]. Kwa siku sita fanya kazi, na ufanye kazi zako zote [Kiebrania מלאכה (m'larrá) nomino: kazi, shughuli]; lakini siku ya saba [Kiebrania ויום השביעי (uma shivi-i) siku ya saba] ni pumziko kwa Bwana, Mungu wako. Katika siku hiyo usifanye kazi yoyote, wewe, wala mwana wako wa kiume, wala binti yako, wala mtumishi wako wa kiume, wala mtumishi wako wa kike, wala*

mnyama wako, wala mgeni aliye ndani ya malango yako. Kwa maana katika siku sita Bwana alizifanya mbingu, na dunia, na bahari, na vyote vilivyomo, akapumzika siku ya saba; kwa hiyo Bwana akaibariki siku ya Sabato, na kuitakasa" (Kutoka 20:8-11).

KWA NINI AMRI INAANZA KWA KITENZI "KUMBUKA"?

Ukweli kwamba Mungu anaanza amri kwa kitenzi "kumbuka" [Kiebrania זכר (zakar) kitenzi: kukumbuka, kukumbuka tena] unaweka wazi kwamba kupumzika siku ya saba halikuwa jambo jipya kwa watu wake.

Kwa sababu ya hali yao ya utumwa nchini Misri, hawakuweza kufanya hivyo mara nyingi au kwa njia sahihi. Pia, tambua kwamba hii ndiyo amri iliyo na maelezo mengi zaidi kwa mbali kati ya amri 10 walizopewa watu, ikichukua theluthi moja ya mistari ya Biblia iliyotengwa kwa ajili ya amri hizo.

LENGO LA AMRI

Tungeweza kuzungumza kwa kirefu kuhusu kifungu hiki katika Kutoka, lakini ninataka kuzingatia kusudi la somo hili: kuonyesha kwamba Bwana hakutaja chochote katika amri ya nne kinachohusiana na kumwabudu Mungu, kukusanyika mahali pamoja ili kuimba, kuomba, au kujifunza Biblia.

Alichosisitiza ni kwamba ni lazima tukumbuke kwamba ilikuwa siku hii, ya saba, aliyoitakasa na kuitenga kuwa siku ya kupumzika.

Amri ya Mungu ya kupumzika siku ya saba ni nzito sana kiasi kwamba aliipanua amri hiyo ili kuwajumuisha wageni wetu (watu wa kigeni), wafanyakazi wetu (watumishi), na hata wanyama, akiweka wazi kabisa kwamba hairuhusiwi kufanya kazi yoyote ya kidunia katika siku hii.

KAZI YA MUNGU, MAHITAJI YA MSINGI, NA MATENDO YA WEMA SIKU YA SABATO

MAFUNDISHO YA YESU KUHUSU SABATO

Alipokuwa kati yetu, Yesu aliweka wazi kwamba matendo yanayohusiana na kazi ya Mungu duniani (Yohana 5:17), mahitaji ya msingi ya binadamu kama vile kula

(Mathayo 12:1), na matendo ya wema kwa wengine (Yohana 7:23) yanaweza kufanywa, na yanapaswa kufanywa, siku ya saba bila kuvunja amri ya nne.

KUPUMZIKA NA KUFURAHIA MUNGU

Siku ya saba, mtoto wa Mungu hupumzika kutoka katika kazi yake, na hivyo kumwiga Baba yake aliye mbinguni. Pia humwabudu Mungu na kuifurahia sheria yake, si siku ya saba tu, bali kila siku ya juma.

Mtoto wa Mungu hupenda na hufurahia kutii yote ambayo Baba yake amemfundisha: *"Heri mtu asiyetembea kwa kufuata ushauri wa waovu, wala asiyesimama katika njia ya wenye dhambi, wala asiyeketi katika kiti cha wenye kudhihaki, bali furaha yake iko katika sheria ya Bwana, naye huitafakari sheria yake mchana na usiku"* (Zaburi 1:1-2; tazama pia: Zaburi 40:8; 112:1; 119:11; 119:35; 119:48; 119:72; 119:92; Ayubu 23:12; Yeremia 15:16; Luka 2:37; 1 Yohana 5:3).

AHADI KATIKA Isaya 58:13-14

Mungu alimtumia nabii Isaya kuwa msemaji wake kutoa mojawapo ya ahadi nzuri zaidi katika Biblia kwa wale wanaomtii kwa kuishika Sabato kama siku ya kupumzika: *"Ikiwa utauzuia mguu wako usiinajisi Sabato, usifanye mapenzi yako katika siku yangu takatifu; ukiita Sabato furaha, siku takatifu na tukufu ya Bwana; na ukamheshimu, bila kufuata njia zako mwenyewe, wala kutafuta mapenzi yako mwenyewe, wala kusema maneno yasiyo na maana, ndipo utakapomfurahia Bwana, nami nitakufanya upande juu ya miinuko ya dunia, nami nitakutegemeza kwa urithi wa baba yako Yakobo; kwa maana kinywa cha Bwana kimesema"* (Isaya 58:13-14).

BARAKA ZA SABATO NI KWA AJILI YA WATU WA MATAIFA PIA

Ahadi nzuri na maalumu inayohusiana na siku ya saba imewekwa kwa ajili ya wale wanaotafuta baraka za Mungu. Kwa nabii huyo huyo, Bwana alienda mbali zaidi, akiweka wazi kwamba baraka za Sabato si kwa Wayahudi pekee.

AHADI YA MUNGU KWA WATU WA MATAIFA WANAOISHIKA SABATO

*"Na kuhusu **watu wa Mataifa** [נֵכָר nekhar (wageni, watu wa kigeni, wasio Wayahudi)] wanaojiunga na Bwana ili wamtumikie, walipende jina la Bwana, na wawe watumishi*

wake, kwa wote ***wanaoishika Sabato*** *bila kuinajisi, na* ***wanaolikumbatia agano langu****, nitawaleta kwenye mlima wangu mtakatifu, nami nitawafurahisha katika nyumba yangu ya maombi; sadaka zao za kuteketezwa na dhabihu zao zitakubaliwa juu ya madhabahu yangu; kwa maana nyumba yangu itaitwa nyumba ya maombi kwa watu wa jamii zote*" (Isaya 56:6-7).

JUMAMOSI NA SHUGHULI ZA KANISA

Mkristo mtiifu, awe Myahudi wa Kimasihi au mtu wa Mataifa, hupumzika siku ya saba kwa sababu hii, wala si nyingine, ndiyo siku Bwana aliyomwagiza apumzike.

Ikiwa unataka kuwa na ushirika na Mungu wako katika kikundi, au kumwabudu Mungu pamoja na ndugu zako wa kiume na wa kike katika Kristo, unaweza kufanya hivyo wakati wowote fursa inapopatikana, jambo ambalo kwa kawaida hutokea siku za Jumapili na pia Jumatano au Alhamisi, wakati makanisa mengi yanapofanya ibada za maombi, mafundisho, uponyaji, na ibada nyingine.

KUHUDHURIA MASINAGOGI SIKU ZA JUMAMOSI

Wayahudi wa kipindi cha Biblia na Wayahudi wa Kiorthodoksi wa leo huhudhuria masinagogi siku za Jumamosi kwa sababu ni wazi kwamba hiyo ndiyo siku inayowafaa zaidi, kwa kuwa hawafanyi kazi siku hii, kwa kutii amri ya nne.

YESU NA SABATO

Yesu mwenyewe alienda Hekaluni siku za Jumamosi kwa ukawaida, lakini hakuna wakati alipoashiria kwamba alienda Hekaluni siku ya saba kwa sababu hilo lilikuwa sehemu ya amri ya nne — kwa sababu si sehemu yake hata kidogo.

Mfano wa Hekalu la Yerusalemu kabla halijaharibiwa na Warumi mwaka 70 B.K. Yesu alienda na kuhubiri katika Hekalu na masinagogi kwa ukawaida.

YESU ALIFANYA KAZI KWA AJILI YA WOKOVU WA NAFSI SIKU YA SABATO

Yesu alikuwa akijishughulisha siku zote saba za juma katika kutimiza kazi ya Baba yake:
"Chakula changu," Yesu akasema, "ni kufanya mapenzi ya yule aliyenituma na kuikamilisha kazi yake" (Yohana 4:34).

Na pia:
"Lakini Yesu akawajibu: 'Baba yangu amekuwa akifanya kazi mpaka sasa, nami pia ninafanya kazi'" (Yohana 5:17).

Siku ya Sabato, mara nyingi aliwakuta Hekaluni watu wengi zaidi waliohitaji kuusikia ujumbe wa Ufalme:
"Alienda Nazareti, ambako alikuwa amelelewa, na siku ya Sabato aliingia katika sinagogi, kama ilivyokuwa desturi yake. Alisimama ili asome" (Luka 4:16).

MAFUNDISHO YA YESU, KUPITIA NENO NA MFANO

Mwanafunzi wa kweli wa Kristo huyaunda maisha yake kwa kumfuata yeye katika kila jambo. Alionyesha wazi kwamba ikiwa tunampenda, tutakuwa watiifu kwa Baba na kwa Mwana. Hili si sharti kwa walio dhaifu, bali kwa wale ambao macho yao

yameelekezwa kwenye Ufalme wa Mungu na wako tayari kufanya chochote kitakachohitajika ili kupata uzima wa milele. Hata ikiwa hilo litachochea upinzani kutoka kwa marafiki, kanisa, na familia. Amri kuhusu nywele na ndevu, tzitzit, tohara, Sabato, na nyama zilizokatazwa zinapuuzwa na karibu Ukristo wote, na wale wanaokataa kufuata umati hakika watateswa, kama Yesu alivyotuambia. Utii kwa Mungu unahitaji ujasiri, lakini thawabu ni umilele.